

Internationale orgelzomer 2019

ABDIJKERK

WILLEM III STRAAT
2552 BS DEN HAAG

- 07.07 Lidia Książkiewicz (Frankrijk)
14.07 Marieke Stoel (Den Haag)
21.07 Francesca Ajossa (Italië)
28.07 Willeke Smits (Leiden)
04.08 Camille Déruelle (Parijs)
11.08 Petra Veenswijk (Delft)
18.08 Susanna Veerman (Amsterdam)
25.08 Ines Maidre (Estland-Noorwegen)
-

14.09 Gijsbert Kok (Den Haag)

Aanvang 15.30 uur - toegang gratis en collecte

Diaconie: vijf eeuwen armenzorg in Den Haag

in de kloostergang van de Abdijkerk

Vier jaar lang destilleerde historicus dr. Jurjen Vis de mooiste verhalen uit vijfhonderd jaar Haagse Diaconie. Daarvoor ploegde hij 190 meter archief door. Het resultaat is een prachtig uitgegeven boek over de vraag hoe we als samenleving kijken naar kwetsbare medemensen en hoe we voor hen zorgen. Dit boek beschrijft levendig de geschiedenis van de Haagse Diaconie als beweging van zorg en welzijn en zet die geschiedenis in een bredere context. Diaconie - vijf eeuwen armenzorg in Den Haag werd op 7 juni 2017 gepresenteerd en aangeboden aan burgemeester Pauline Krikke.

Ter gelegenheid daarvan zijn zeven expositiepanelen ingericht over de geschiedenis van de Haagse Diaconie, die opgesteld stonden in het Haags Historisch Museum.

Op panelen wordt de geschiedenis van de protestantse Diaconie van Den Haag uitgelicht: hoe heeft de armenzorg zich ontwikkeld sinds 1575 tot nu?

Bedeling met brood, turf en bier, zorg voor wezen, ouderen en zieken passen de revue.

Het boek, in 2017 genomineerd voor het beste en meest originele boek over de geschiedenis van Den Haag, beschrijft de geschiedenis van de armenzorg en schetst tegelijk de maatschappelijke en sociale geschiedenis van Den Haag. In het boek staat de auteur Jurjen Vis stil bij de armenzorg in de hofstad en vertelt daarmee ook de geschiedenis van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Haagse Hervormde Gemeente en Den Haag zelf. Verkrijgbaar ad 35 euro in de kerk.

DIACONIE
VIJF EEUWEN ARMENZORG IN DEN HAAG JURJEN VIS

Dispositie

- 1780**
Joachim Reichner (Hoofdwerk)
- 1791**
Joachim Reichner (Rugwerk)
- 1856**
Bätz & Co (C.G.F. Witte) (renovatie)
- 1908**
J. de Koff (n.a.v. kerkrestauratie)
- 1975**
Flentrop (n.a.v. kerkrestauratie)
- 2006**
Orgelmakerij Steendam
(restauratie en uitbreiding)

Dispositie van het Reichner-Bätz-Steendam orgel

Hoofdwerk (C-f^{'''})

Bourdon	16 vt **
Prestant	8 vt *
Holpijp	8 vt *
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Quint	3 vt *
Octaaf	2 vt *
Mixtuur	II-III */**
Cornet	V **
Trompet	8 vt b/d **

Rugwerk (C-f^{'''})

Prestant	8 vt *
Bourdon	8 vt *
Viola di Gamba	8 vt **
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Roerquint	3 vt *
Gemshoorn	2 vt *
Dulciaan	8 vt b/d **
Tremulant	
Afsluiter	

Pedaal (C-d')

Subbas	16 vt ****
Gedekt	8 vt ***
Basson	16 vt ****

HW-RW/Ped-HW, Calcant

*	Reichner
**	Witte 1856
***	Witte 1864
****	Steendam 2006

Toelichting

Bach's Praeludium en fuga in Es vormt het begin en einde van de *Dritter Theil der Clavier Übung bestehend in verschiedenen Vorspielen über die Catechismus- und andere Gesaenge, vor die Orgel*: een verzameling van composities met als ruggengraat tien koralen die elk een groot opgezette bewerking met pedaal en een kleine bewerking zonder pedaal hebben gekregen, met daarachter nog vier Duetten. Deze compositieverzameling wordt ook wel de *Grote Orgelmis* genoemd vanwege de aanwezigheid van een Kyrie, Gloria en Credo. Vanmiddag hoort u één van de grote koraalbewerkingen binnen deze 'mis', het Lutherse dooplied '*Chirst unser Herr zum Jordan kam*'. In de linkerhand hoort u als het ware het water van de Jordaan stromen, terwijl de koraalmelodie zelf in het pedaal klinkt.

Gabriel Pierné was een minder bekende, maar wel markante figuur binnen de Parijse orgelschool rond de eeuwwisseling. Samen met Claude Debussy kreeg hij les van César Franck en Jules Massenet, wier invloeden dan ook zijn terug te vinden in zijn composities. Hem kwam ook in 1890 de eer toe César Franck op te volgen als organist van de Sainte Clotilde. Hij heeft een bescheiden orgeloeuvre nagelaten. Zijn *Cantilène* komt uit de bundel *Trois Pieces op. 29 pour orgue*, verreweg zijn meest bekende werk. Hij heeft deze rond 1892 gecomponeerd in Frans romantische stijl.

De zesde orgelsonate van Mendelssohn is overbekend, vooral vanwege het feit dat deze start met een aantal variaties over het bekende koraal '*Vater unser im Himmelreich*'.

John Towner Williams is één van de bekendste naoorlogse filmcomponisten. Bekende films waarvoor hij de muziek schreef zijn *Star Wars*, *Superman*, *Indiana Jones*, *Jaws*, *Jurassic Park*, *E.T.*, *Schindler's List*, *Home Alone* en de *Harry Potter*-films. Hij werd 51 maal genomineerd voor een Oscar, waarvan hij er uiteindelijk vijf won.

Astor Piazzola was een Argentijns tanguero (tangomuzikant), bandoneonist en componist. Zijn opus bestaat uit meer dan 1000 werken die nog steeds voorbeeld zijn voor muzikanten van alle generaties in de hele wereld. Wij kennen hem natuurlijk in de eerste plaats door de vertolking van zijn beroemde tango "*Adiós Nonino*" tijdens het huwelijk van Koning Willem-Alexander en Koningin Maxima.

7•7•19

Lidia Książkiewicz

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Praeludium in Es dur BWV 552,1

Christ, unser Herr, zum Jordan kam BWV 684

Fuga in Es-dur BWV 552,2

Gabriel Pierné (1863-1937)

Cantilène op.29 n°2

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)

Sonate op 65 n°6

choral - andante sostenuto - allegro molto -

fuga - finale

John Williams (*1932)

Music from the movie "Star Wars"

— Collecte —

Astor Piazzolla (1921-1992)

Libertango

Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.

Lidia Książkiewicz (1977) behaalde haar eindexamen diploma's piano en orgel aan de conservatoria van Bydgoszcz en Poznan (Polen). Zij won 1e prijzen en eervolle vermeldingen op concoursen in Warschau (1994), Haarlem (Concours César Franck, 2001), Graz (Internationaal Concours Reger/Messiaen, 2003), Chartres (Frankrijk 2004) en Rimini (Italië, 2004). Ze vervolgde haar opleiding aan de Academie voor schone kunsten in Angers (Frankrijk) en won prijzen voor orgel- en klavecimbelspel aan het conservatorium van Saint-Maur. Thans is ze organist van de kathedraal van Laon en begeleidend pianiste aan het Conservatorium te Straatsburg.

Toelichting

Dit programma heeft drie gedachtenlijnen.

Het bevat een aardig aantal dansen en muziek om op te lopen: corrente, sarabande, giga (gigue), minuetto (menuet), polka's en entrada, cortège en marche (mars). Het Largo van Jennifer Bate is een statige, trieste dans, ter ere van het driehonderdste geboortjaar van Bach.

Dan lag er het verzoek van de concertorganisatie om een werk van een vrouwelijke componiste op te nemen: dat werden er drie. Plus één werk dat door Tarrega werd opgedragen aan Signorita Dottora Rosita Gonzales de Melo, een componiste en pianiste te Buenos Aires. Rosita bleek als kind al een groot talent te zijn, haar eerste compositie was een wals die wereldwijd beroemd werd.

In mijn speurtocht naar een onbekende vrouwelijke componist verzeilde ik in het Koninklijk Huisarchief. Daar vond ik met hulp van archivaris Fieke Julius het werk van Flora Samethini. Genealogie is een van mijn hobby's en dus ging ik op zoek naar haar achtergrond. Zij blijkt uit een geslacht van beroepsmusici en kunstenaars te stammen. De familienaam is mogelijk ooit gekozen als opzettelijke verwijzing naar de beroemde Italiaanse musici-familie Sammartini. (Ook Giovanni Martini stamt uit een familie musici, in Italië, waarvan de naam ook weer een verbastering is, van de Franse musicus-voorvader Saint-Martin.)

Flora droeg haar Polka *L'Industrie* op aan Z.K.H. Prins Alexander (1851-1884), die bekend stond om zijn belangstelling voor de kunsten. Mogelijk heeft hij ooit in Amsterdam een voorstelling bijgewoond waar Flora in optrad als actrice en zangeres. In een recensie worden haar prestaties positief beoordeeld "ondanks haar rode armen en haar scheve ogen". Flora schreef inderdaad een 'Strijklied', waarin ze beschrijft hoe het wasgoed van de hoge heren en dames verzorgd wordt (vroeger werd er gewassen met bijtende stoffen, loog, wat zeker de huid aantastte maar ook slecht voor de ogen was). En zo valt alles op zijn plaats.

Naast de opdracht aan Prins Alexander staan er nog twee stukken op het programma vanwege de Oranje-gedachtenlijn: een korte variatie op het Wilhelmus en als slot de Marcia Regalia die werd geschreven ten ere van de beëdiging en inhuldiging van Z.K.H. Koning Willem Alexander. Behalve het Wilhelmus is er nog meer muzikale verwijzing in verstopt – wie het hoort mag het zeggen, na afloop. *Marieke Stael*

Jennifer
Bate

14•7•19

Marieke Stoel

Voetjes-van-de-vloer, Vrouwen en Oranjevoel**Noel Rawsthorne (1929-2019)***Entrada* (uit *Twelve Miniatures for Festive Occasions*, 1999)**Marieke Stoel (1956)**

- 'Dwars', een Cortège (2017)
- 'Wilhelmus' (5 mei 2012)

Domenico Zipoli (1688-1726)*Suite II in g* (1716)*Preludio - corrente - sarabanda - giga***Giovanni Battista Martini (1706-1787)***Sonate III* (uit *Sei Sonate opus 3*, 1747)*Allegro - aria - minuetto***Flora Samethini (1845-1898)***L'Industrie*, een polka**Francisco Tárrega (1852-1909)***Rosita*, een polka— *Collecte* —**Jennifer Bate (*1944)***Largo* (uit *Hommage to 1685, 4 studies for organ*, 1985)**Dick Sanderman (1956)***Marcia Regalia* (30 april 2013)*Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.*

Marieke Stoel studeerde hoofdvak orgel in Den Haag bij Wim van Beek en behaalde als leerlinge van Piet Kee aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam het diploma Uitvoerend Musicus. Tevens studeerde zij af bij Barend Schuurman voor het hoofdvak Kerkmuziek en studeerde piano bij Peter Hansen en koördirectie bij Frans Moonen en, in een post-conservatoriale opleiding, bij Jan Eelkema. Zij is sinds 1979 cantor-organist van de Houtrustkerk in Den Haag en maakt sinds 2014 deel uit van de 'Musici rond het Academie-orgel' van de Universiteit Leiden. Zij is voorzitter van de Haagse Orgel Kring.

Toelichting

Deze *Allemaal Vrouwen Marathon* begint met een orgelwerk van Fanny Hensel-Mendelssohn, een bruiloftsmars gecomponeerd tere gelegenheid van haar eigen huwelijk. De boeiende harmonische slagen maken dit stuk harmonisch solide en goed geschreven voor handen en voeten.

Het werk van Tamara Mormone wordt gekenmerkt door een voortdurend stotende beweging, typisch voor de *Berceuse*, waarin de thema's worden gepresenteerd en gevarieerd met veel aandacht voor de verschillende klankkleuren van het orgel.

Preludio, Allegro e Fantasia is een omvangrijke compositie van de Napolitaanse componist M. Capuis. Trouw blijvend aan de kenmerken van de vormen, creëert hij een *Adagio* (Prelude) waarin chromatische en originele harmonieën spanning oproepen en oplossen, een *Allegro* met een zeer levendig thema gespeeld in dialoog tussen handen en voeten eindigend met een *Fantasia* met drie verschillende, alternerende en contrasterende secties (*Maestoso*, *Allegretto* en *Andante*), culminerend in een finale climax.

De koraalprelude van de legendarische Franse organiste Jeanne Demessieux (titulaire van de Parijse Madeleine kerk) is geschreven in de stijl van een koraalparafrase op de gregoriaanse hymne *Attende Domine*.

Het laatste werk, weer van een Italiaanse componiste, begint met een neo-klassieke *Improvviso*, waar een vrije melodische lijn naast polytonale, modale en quartale akkoorden wordt gezet. De *Toccata* is daarentegen geschreven in zeer snelle ostinato figuren op de klavieren en een sterk thema in het pedaal.

Al met al een programma dat meer bekende Europese componisten als Fanny Mendelssohn en Jeanne Demessieux combineert met minder bekende werken van Italiaanse vrouwelijke componisten uit de 20ste eeuw.

Francesca Ajossa

Jeanne Demessieux aan het orgel van de Evangelisch-Lutherse kerk Den Haag.

21•7•19

Francesca Ajossa

Fanny Hensel-Mendelssohn (1805-1847)

Praeludium in F dur

Tamara Mormone (1911-2010)

Berceuse

Matilde Capuis (1913-2017)

Preludio, Allegro, Fantasia

Jeanne Demessieux (1921-1968)

Attende Domine

(uit: *12 Choral Preludes on Gregorian Chant Themes*, op. 8)

— Collecte —

Teresa Procaccini (* 1934)

Improvviso e Toccata

Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.

Francesca Ajossa (*1999) begon haar opleiding op jonge leeftijd bij prof. Angelo Castaldo (Cagliari). Zij volgde masterclasses bij Bovet, Lohmann, Deutsch, Zaretsky, Palur, Van Doeselaar, Mantoux en Latry.

In 2015 won zij de tweede prijs op de Premio Abbado Competition en was tevens finalist op de Fourth International Agati – Tronci Competition. Zij was één van de acht jonge organisten die werden verkozen om de Young Talents Class op het Haarlems Orgel Festival (2016) te volgen.

In 2017 bracht zij een CD uit met 18e- en 19e eeuwse orgelmuziek uit Sardinië.

Als Erasmus Exchange student studeert zij bij Ben van Oosten aan het Rotterdams Conservatorium, waar zij nu haar Master doet.

Toelichting

Bach - leerling en leraar

Een orgelconcert op 28 juli, dan kan het haast niet anders om bij de grote meester Johann Sebastian Bach stil te staan. Het is immers zijn sterfdag vandaag. Niet dat u daarom een treurig programma voorgeschoteld krijgt, integendeel!

Bach leerde graag veel van zijn muzikale voorgangers. Het is bekend dat Bach op bezoek ging naar Buxtehude, die in Lübeck werkte en beroemd was vanwege zijn virtuoze improvisaties op orgel. Bach bleef veel te lang weg, wat zijn werkgever niet erg op prijs stelde...

Pachelbel was onder meer organist in Eisenach, de plaats waar Bach later geboren zou worden, vertrok daarna naar Erfurt, waar zijn belangrijkste leerling de oudste broer van Johann Sebastian, Johann Christoff Bach III, zijn belangrijkste leerling werd. Van beide componisten klinkt een ciaccona, een stuwende vorm met een bas die steeds herhaald wordt en waarboven gevarieerd wordt.

Johann Ludwig Krebs was een bekende leerling van de grootmeester en liet zich door de vormen van Bach inspireren, Bach-light zou je kunnen zeggen, aangenaam om naar te luisteren.

Naast Bachs originele orgelwerken opent het programma vanmiddag met een bewerking door Alexandre Guilmant van één van de cantates waarin het orgel in de Sinfonia, ouverture zou je kunnen zeggen, een hoofdrol speelt. Deze versie is zo bewerkt dat het orkest ook op orgel gespeeld wordt. In een schitterende bewerking in triovorm over het bekende koraal 'Allein Gott in der Höh' en tot slot één van de beroemde toccata's komt de hand van de meester volledig tot zijn recht. Ook in onze tijd worden organisten en componisten er nog steeds door geïnspireerd. Op eigentijdse wijze en met gebruikmaking van oude elementen heb ik geprobeerd het koraal 'Christus, uit God geboren, vorm te geven. Hopelijk mag Bach's muziek ons nog lang inspireren! *Willeke Smits*

J.S. Bach

28•7•19

Willeke Smits

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- Sinfonia in d, BWV 129 'Wir danken dir, Gott'
(bewerking: Alexandre Guilmant)
- Allein Gott in der Höh' sei Ehr BWV 676

Johann Pachelbel (1653-1706)

Ciacona in D

Willeke Smits (*1975)

Christus uit God geboren

Dietrich Buxtehude (1637-1707)

Ciacona in e BuxWV 160

Johann Ludwig Krebs (1713-1780)Fantasia sopra 'Freu dich sehr, o meine Seele'
Krebs-WV 519

— Collecte —

Johann Sebastian Bach

Toccatà in F BWV 540

Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.

Willeke Smits studeerde orgel bij Kees van Houten en Reitze Smits, kerkmuziek bij Bernard Winsemius en koordirectie bij Krijn Koetsveld aan het Utrechts Conservatorium. Daarna deed ze vervolgstudies in koordirectie bij Joop Schets en piano bij Geoffrey Madge.

In 2017 was Willeke finalist van de 'International Sweelinck Competition' in Amsterdam en Haarlem. Sinds medio 2018 is zij de vaste bespeler van het monumentale De Swart-Van Hagerbeer-orgel en het romantische Willis-orgel in de Hooglandse Kerk in Leiden.

Zij bracht diverse cd's uit waarvan de cd met orgelwerken van Hendrik Andriessen een 10 kreeg in het blad Luister. Ze bracht een dubbel-cd uit met werken van Johann Gottfried Walther, die met een 10+ in het blad De Orgelvriend werd geprezen. Een niet minder groot succes is de verschijning van 'Happiness', een cd waar je vrolijk van wordt.

Toelichting

Bach en Boëly vormen de ruggengraat van dit recital. De laatste was organist van de Parijse kerk Saint-Germain-de-l'Auxerrois en één van de eersten in Frankrijk die Bach herontdekte. Zo liet hij (ook als eerste) een pedaal in Duitse stijl op zijn orgel installeren om het spelen van Bach-werken mogelijk te maken. Het klassieke Franse pedaal had namelijk een veel te korte omvang en werd eigenlijk uitsluitend gebruikt om de Gregoriaanse melodieën uit te laten komen. Boëly heeft grote invloed gehad op de volgende generatie van organisten, die vaak naar zijn kerk kwamen om hem Bach te horen spelen. Een halve eeuw later zien we Guilmant in eenzelfde rol acteren.

In hun eigen werken combineren Boëly en Guilmant beide organisten-componisten een lyrische stijl met romantisch bravoure.

J.S. Bach

A. Boëly

Mel Bonis

Mel Bonis componeerde meer dan 300 stukken, waaronder werken voor piano, orgel, kamerensembles, liederen, koormuziek en diverse orkestwerken. Toch mocht zij zich nooit verheugen op een wereldwijde bekendheid. Als vrouw telde je in haar tijd eenvoudigweg niet mee. Na haar dood leek zij volkomen vergeten totdat begin jaren '90 haar achterkleindochter Christine Géliot in de familiearchieven op zoek ging naar haar nalatenschap. In een kelder vond ze een grote koffer vol manuscripten. Dat was het begin van de herbeleving van Mel Bonis.

4•8•19 **Camille Déruelle**

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Preludium in D BWV532

Alexandre Pierre François Boëly (1785-1858)

Fantaisie et Fugue en si bémol majeur

Mélanie Bonis (1858-1937)

Toccatà - Prière

Alexandre Pierre François Boëly

Allegro ma non troppo op. 18 n°7

Johann Sebastian Bach

- Christ unser Herr zum Jordan kam BWV 684
- Christ unser Herr zum Jordan kam BWV 685
- Fugue alla gigue BWV 577

Alexandre Pierre François Boëly

Allegro Moderato op. 18 n°12

— Collecte —

Alexandre Guilmant (1837-1911)

Finale (uit : Sonata no I en ré mineur)

Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.

Met een 1er prix en een prix de perfectionnement avec honneurs behaalde Camille Déruelle haar Diplôme National Supérieur de Musicien en haar Diplôme de Concertiste. Haar leraren waren o.a. Éric Lebrun, Michel Bouvard, Willem Jansen, Stéphane Bois, Philippe Lefebvre en Christophe Mantoux. Zij studeerde tegelijkertijd ook piano bij Vincent Coq. Ze was finaliste op het Concours national in 2011 en daarna in 2013 ook op het Concours international te Angers. Momenteel doceert zij orgel en kamermuziek op het Conservatoire de Bry-sur-Marne. Zij is organiste titulaire van St-Bernard-de-la-Chapelle te Parijs. Daarnaast speelt zij als organist/pianist in de ensembles Venticello et Esprits Barock. Zij trad op in diverse prestigieuze festivals zoals Les Heures d'Orgue de Chamonix en Toulouse les Orgues. In 2016 kwam haar CD uit waaraan ook de zangeressen Audrey Bentley en Helena Mercier-Menachemoff meewerkten.

Toelichting

Bachs Praeludium BWV 535 is waarschijnlijk een jeugdwerk terwijl de fuga een “rijpere” indruk maakt. In de 3-delige prelude klinkt het virtuoze middeleel als een improvisatie waarbij echowerking een rol speelt.

Alexandre Guilmant, organist van de St. Trinité te Parijs, was een enthousiast voorvechter van oude muziek. Hij gebruikte het thema van een bekend koor uit Händels Messiah voor deze mars en componeerde een mooie fuga waarbij aan het eind beide thema's gecombineerd worden.

Camille Saint-Saëns was organist van de St. Madeleine te Parijs. “De Zwaan” is afkomstig uit Saint-Saëns “Carnaval der Dieren” (1886). De Prélude et Fugue en si stamt uit 1894 en werd opgedragen aan Guilmant. In de vijfde Prélude speelt imitatie tussen de melodie (in de linkerhand) en het pedaal een belangrijke rol. De klassieke fuga heeft een elegant, zwierig thema.

Léfebure-Wély was met zijn mondaine speelstijl de populairste Franse organist van zijn tijd. Hij speelde vele ingebruikname concerten van orgels van Cavallé-Coll. Deze compositie – in de geliefde “mars” vorm – is ontstaan als improvisatie in de St. Sulpice waar hij destijds organist was. Dit jaar wordt zijn 150ste sterfjaar herdacht.

Mel(anie) Bonis was o.a. leerling van César Franck. Zij studeerde compositie aan het conservatorium te Parijs. Zij componeerde 300 werken in een laatromantische stijl met impressionistische invloeden.

Eugène Gigout was organist van de St. Augustin te Parijs. De Toccata werd gecomponeerd in 1892. Het stuk is een voorbeeld van een *perpetuum mobile*: een doorgaande beweging die zich handhaaft gedurende de gehele compositie. Grote akkoorden vormen de afsluiting.

Eugène Gigout

11•8•19

Petra Veenswijk

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Praeludium und fuge g moll BWV 535

Alexandre Guilmant (1837-1911)

March on Handel's, "Lift up your heads" opus 15

Camille Saint- Saëns (1835-1921)

- *Le Cygne (De Zwaan) (transcriptie A. Guilmant)*
- *Prélude et Fugue en si opus 99*

Louis J.A. Léfébure-Wély (1817-1869)

March en do majeur

Mélanie Bonis (1858-1937)

Adagio pour orgue

— *Collecte* —**Eugène Gigout (1844-1925)**Toccata (uit : *Dix pièces*)*Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.*

Petra Veenswijk studeerde de hoofdvakken orgel (bij André Verwoerd en Bernard Winsemius) en klavecimbel (bij David Collyer) aan het conservatorium van Rotterdam. Zij vervolgde haar studie orgel in Parijs, na het behalen van haar solistendiploma (Cum Laude), eerst bij Daniel Roth, later bij Jean Langlais aan het Conservatoire National Region waar zij haar studie bekroonde met de Prix d'Excellence, (1991).

Zij was prijswinnaar op meerdere nationale- en internationale orgelconcoursen. Sinds 1987 is zij verbonden aan de Maria van Jessekerk te Delft, waar zij het historische Maarschalkerweerd-orgel (1893) bespeelt. Dit instrument inspireerde haar om zich te specialiseren in het Frans-symfonische repertoire.

Inmiddels zijn er vele CD's van haar spel verschenen. Zij is een veelgevraagd jurylid op nationale- en internationale concoursen. Zij heeft een drukke internationale concertpraktijk. In 1996 werd zij onderscheiden met de zilveren medaille van de Société Académique. In april 2018 werd aan haar de onderscheiding "Ridder in de Orde van Oranje-Nassau" uitgereikt.

Toelichting

Georg Muffat was een kosmopoliet. Hij werd geboren in de Savoie, had Schotse voorouders, studeerde in Parijs en werkte in Salzburg en Passau. In zijn Toccata prima komen de 'Italiaanse' grote contrasten en de 'Franse' vloeiende melodie samen.

Georg Böhm's bewerking over "Vater unser im Himmelreich" (het Gebed des Heeren) is een indrukwekkend voorbeeld van de koraalkunst van de Noord-Duitse Barok: de bekende melodie wordt op uitzonderlijk rijke wijze versierd.

Léon Boëllmann was een Franse organist en componist van Elzasser afkomst. Hij was organiste-titulaire van de Église St. Vincent de Paul in Parijs. 'Ronde Française' is van oorsprong een werk voor piano.

Alexandre Guilmant werd in 1871 benoemd tot organist van de Église de la Sainte Trinité in Parijs. Deze functie bekleedde hij 25 jaar.

Zijn 'Communion' en 'Allegretto' uit 'Pièces dans différents styles' (werken in verschillende stijlen) zijn zeer aansprekende melodieuze orgelwerken van grote schoonheid.

Gaston Bélier was leerling van Eugène Gigout aan het Conservatoire te Parijs. Hij is vooral bekend vanwege zijn virtuoze en meeslepende Toccata.

Het driedelige 'Cantabile' (Non troppo lento) van César Franck wordt middels een indrukwekkende melodie in verschillende stemmingen gepresenteerd. Statige akkoorden wisselen af met een schone serene zang van de solostem: een spel van vraag en antwoord. In het verloop van het werk klinkt een canon tussen bas en sopraan.

Het thema met variaties schreef Hendrik Andriessen in 1949 als een doorgecomponeed variatiewerk. Het werk opent met een indringend en forte gespeeld 'Largo e maestoso'. Aansluitend klinkt het thema 'Cantando quasi allegretto'. Hierop volgen variaties in de kenmerkende stijl van Andriessen. Kleurrijk en melodisch verwant aan César Franck. Aan het slot klinkt het thema nogmaals, nu in forte, gevolgd door het 'Largo e maestoso' van het begin.

Hendrik Andriessen

18•8•19

Susanna Veerman

Georg Muffat (1653-1704)

Toccatà prima in d

(uit: *Apparatus musico organisticus*, 1690)**Georg Böhm (1661-1733)**

Vater unser im Himmelreich

Léon Boëllmann (1862-1897)

Ronde Française, op. 37

Felix Alexandre Guilmant (1837-1911)

Communion

(uit: *Pièces dans différents styles*, op. 19, nr. 4

Allegretto

(uit: *Pièces dans différents styles*, op. 15, nr. 3 :**Gaston Bélier (1863-1938)**

Toccatà en re-mineur (1912)

César Franck (1822-1890)Cantabile (uit *Trois pièces*, 1878)— *Collecte* —**Hendrik Andriessen (1892-1981)**

Thema met variaties

Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.

Susanna Veerman (*1975) behaalde in 1997 aan het Tsjajkovski Conservatorium in Moskou haar koördirectiediploma, in 2001 het Diploma Uitvoerend Musicus Koördirectie aan het Sweelinck Conservatorium bij Jan Pasveer en Daniel Reuss en in 2005 het diploma Uitvoerend Musicus Orgel aan het Rotterdams Conservatorium bij Ben van Oosten. In 2007 ontving zij de zilveren medaille en in 2013 de vergulde medaille van de Franse Société Académique 'Arts-Sciences-Lettres' voor haar verdiensten voor de Franse koor- en orgelmuziek. Zij is per 2013 tevens gedelegeerde van de ASL in Nederland. Ze vormt met haar echtgenoot Wim Does een vaste quatre-mains duo op orgel en samen hebben zij een eigen muziekpraktijk W&S Music. Ze is hoofdorganiste van de Emmaüsparochie Amsterdam, waar ze het Hilgers-orgel in de Boomkerk en het Cavallé-Coll-orgel van de Augustinuskerk bespeelt. Daarnaast heeft ze een uitgebreide praktijk opgebouwd als koördirigente en begeleidster bij koren op concerten.

Toelichting

Johann Kaspar Kerll, een Duitse componist en organist, was met name actief in Wenen, Rome en München. In 1664 werd hij door de Duitse keizer in de adelstand verheven. In Wenen was hij werkzaam als organist aan de Stephansdom en als hoforganist. Tot zijn leerlingen behoorden o.a. Johann Pachelbel.

Aanvankelijk kreeg Heinrich Scheidemann onderricht van zijn vader David Scheidemann, die organist aan de Katharinenkirche in Hamburg was. Van 1613 tot 1614 studeerde Heinrich Scheidemann bij niemand minder dan Jan Pieterszoon Sweelinck in Amsterdam. Zijn muzikale ontwikkeling is verweven met de orgelkunst en orgelbouw van de lage landen.

De Passacaglia in d van Dietrich Buxtehude wordt algemeen erkend als een van zijn belangrijkste werken en was mogelijk van invloed op Bachs Passacaglia en Fuga in c-moll. Het werk bestaat uit vier blokken van zeven variaties, ieder in een eigen toonsoort.

De Fantasy "Puhu tuul" is gebaseerd op een Livonian volkslied. De titel vertaald zich als "Blow the wind" (blaas de wind).

Het koraalvoorspel "An Wasserflüssen Babylon" van Joh. Seb. Bach ademt een meditatieve sfeer. Het werk ontwikkelt zich als een langzame sarabande. De koraalmelodie klinkt rijk versierd in de tenor.

Zowel Praeludium als de Fuga getuigen van een jeugdige en feestelijke frisheid. De fuga heeft bovenal een dansant karakter.

Dietrich Buxtehude

25•8•19

Ines Maidre

Johann Kaspar Kerll (1627-1693)

Batalla

Heinrich Scheidemann (ca. 1595-1663)

Toccata in G

Dietrich Buxtehude (1637-1707)

Passacaglia in d BuxWV 161

Ines Maidre (1958)

Fantasy on a Livonian folk melody

Puhu tuul/Blow the wind— *Collecte* —**Johann Sebastian Bach (1685-1750)**

- An Wasserflüssen Babylon BWV 653
- Praeludium und Fuge in G-dur BWV 550

Na afloop bieden wij u graag een gratis kopje koffie of thee aan.

Ines Maidre (*1958, Estonia) geeft les aan de Grieg Academy in Bergen, Noorwegen. Zij behaalde diploma's voor orgel en piano met onderscheiding aan de Estonian Academy of Music en studeerde verder bij Daniel Roth aan de Ecole Niedermeyer, waar zij de Prix d'Excellence avec felicitations behaalde. Daarna studeerde ze aan de Grieg Academy interpretatie van barok-muziek en clavecimbel. Haar thesis ging over "New Horizons in Frescobaldi's Toccata Style". Ze nam deel aan masterclasses van Martin Haselböck, Leo Krämer, Jean Boyer, Olivier Latry en Hans Fagius. Zij treedt op in vele internationale festivals. Ze was solist onder bekende dirigenten als Neeme Järvi, Tõnu Kaljuste, Martin Fischer-Dieskau, Fabio Venturra, Leo Krämer in orgelconcerten van o.a. Händel, Poulenc, Jongen, Kapp en Lepnurm. Ze bracht CD's uit met orgelmuziek uit Estland met werken van Rudolf Tobias, Anti Marguste en Artur Kapp.

CD € 5,-

Van het Reichner-Bätz-Steendam orgel (1780/1856/2006) is een CD verkrijgbaar, gemaakt ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de zomer-zondagmiddag-bespelingen. De kerngroep van acht organisten die deze bespelingen de afgelopen jaren doorgaans hebben verzorgd, spelen daarop 18e en 19e eeuwse koraalbewerkingen. De organisten zijn Sander Booij, Aarnoud de Groen, Jeroen de Haan, Vincent Hildebrandt, Gijsbert Kok, Henk Lemckert, Frank Schneider en Steven van Wieren.

Deze CD is geproduceerd door Orgelmakerij Steendam en te verkrijgen voor slechts 5 euro (achterin de kerk).

**Reichner-Bätz orgel
Abdijkerk
Loosduinen**

**18^e en 19^e eeuwse
koraalbewerkingen**

*Aarnoud de Groen
Jeroen de Haan
Steven van Wieren
Frank Schneider
Henk Lemckert
Sander Booij
Gijsbert Kok
Vincent Hildebrandt*

14 september Monumentendag

Op Monumentendag (14 september 2019) is de Abdijkerk van 10.00-16.00 uur geopend voor bezichtiging, een boekenmarkt en orgelbespelingen .

Boekenmarkt

Vanaf 10.00 uur bent u welkom op onze boekenmarkt.

Prachtige en soms zeldzame boeken voor geen geld!

De opbrengst komt ten goede aan de Arie Molenkamp Stichting.

Krijgt u dorst of honger van al het snuffelen: warme en koude dranken en lekkere hapjes staan tegen een geringe vergoeding voor u klaar!

Tentoonstelling

Op deze dag kunt u voor de laatste keer de tentoonstelling *Diaconie: vijf eeuwen armenzorg in Den Haag* bekijken (zie pag. 2).

Orgelbespelingen

Om 11.00, 12.30 en 14.00 uur is er steeds een kwartier orgelmuziek, verzorgd door Henk Lemckert.

Om 15.30 uur sluiten we de dag af met een orgelrecital door Gijsbert Kok. Zijn programma vindt u op pag. 23.

W.A. Mozart

Mozart heeft nauwelijks orgelmuziek geschreven, maar wel enkele werken die zowel op orgel als op piano gespeeld kunnen worden. In 1782 en 1783 verdiepte hij zich in de werken van Handel en Bach en dat is terug te horen in de Overture in C.

Als kind verbleef hij van september 1756 tot maart 1766 in Den Haag, omdat zowel hijzelf als zijn zus Nannerl hier ernstig ziek werden. Zodra hij zich iets beter voelde begon hij te componeren. Zo schreef hij enkele werken ter gelegenheid van de installatie van Willem V tot stadhouder, waaronder de variaties over "Laat ons juichen", die de gelegenheid bieden om allerlei registercombinaties van het orgel te laten horen.

De twee koraalbewerkingen laten het orgel in zijn kerkelijke functie horen.

C. Hubert H. Parry

Helaas is Boëllmann op jonge leeftijd aan tbc overleden. Uit zijn twee suites voor orgel is te horen dat we nog veel van hem hadden kunnen verwachten.

L. Boëllmann

14•9•19

Gijsbert Kok

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

- Ouverture in C KV 339
- Variaties over *Laat ons juichen, Batavieren*

Gijsbert Kok (*1963)

Koraalprelude op de Engelse hymn *Engelberg*
(melodie lied 973)

C. Hubert H. Parry (1848-1918)

Koraalprelude op de Engelse hymn *Eventide*
(Abide with me, lied 247)

Léon Boëllmann (1862-1897)

Deuxième Suite op. 27
andantino - final - marche

Gijsbert Kok studeerde orgel, kerkmuziek, improvisatie en muziektheorie aan de conservatoria van Den Haag, Tilburg en Rotterdam en beiaard aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort. Hij is stadsbeiaardier van Den Haag en Scheveningen en vaste bespeler van de carillons van Voorschoten en Zoetermeer.

Daarnaast is hij organist van de Abdijkerk in Den Haag - Loosduinen en de American Protestant Church in Den Haag.

Hij doceert muziektheoretische vakken aan het Rotterdams Conservatorium en heeft een concertpraktijk als organist, beiaardier en begeleider.

Arie Molenkamp
Stichting

Secretariaat: Vincent Hildebrandt
Primulastraat 26, 2565 PJ Den Haag
T 070 3258817 E ams@casema.nl
www.abdijkerk.info

De concerten kunnen mede plaatsvinden dankzij de financiële steun van de Arie Molenkamp Stichting. U kunt ons steunen door **Vriend** te worden van de Stichting en jaarlijks een vast bedrag (minimaal €15, aftrekbaar voor de belasting) over te maken op NL87RABO0119625776 t.n.v. Arie Molenkamp Stichting te Den Haag o.v.v. (nieuwe) Vriend en uw e-mail adres. Uw steun is hard nodig en wordt bijzonder gewaardeerd!

facebook

Wij zijn ook te vinden op Facebook:

www.facebook.com/Abdijkerk/

Als u onze pagina 'liked', blijft u automatisch op de hoogte van alle activiteiten in de Abdijkerk.

U kunt zich ook abonneren op onze email nieuwsbrief door een mailtje te sturen naar ams@casema.nl o.v.v. 'nieuwsbrief'.

Abdijkerk, Willem III straat 40 Den Haag
T 070 3974182 www.abdijkerk.info

Monumentendag

14 september 2019, 10.00 - 16.00 uur

Toegang gratis

10.00-16.00 uur	Boekenmarkt
11.00/12.30/14.00 uur	Korte orgelbespeeling door Henk Lemckert
15.30-16.00 uur	Orgelconcert door Gijsbert Kok

Ein Deutsches Requiem (Johannes Brahms)

zondag 6 oktober 2019, 15.30 uur

Toegang €15*

Vocaal ensemble

Lauren Armishaw (sopraan), Matthew Baker (bas)
Bert Mooiman en Hans Schellevis (piano)
Stephen Kavelaar (dirigent)

Internationale orgelconcerten bij kaarslicht

Toegang €10; passe-partout drie concerten €20*

9 november 2019, 15.30 uur

Ben van Oosten (Den Haag)

23 november 2019, 15.30 uur

Karol Mossakowski (Lille/Parijs)

30 november 2019, 15.30 uur

Olivier Penin (Parijs)

* Kaartverkoop ook online (www.abdijkerk.info)